

OKUL DIŞI ÖĞRENME ORTAMLARI

Prof. Dr. Ahmet İlhan ŞEN

Okul dışı öğrenme sürecini nasıl organize etmeliyiz?

Okul dışı öğrenme faaliyetleri, etkinlik öncesi ve sonrası aşamaları da düşünülerek hazırlanması gereken profesyonel bir süreçtir (Şen, 2019) (Şekil 1).

Şekil 1. Okul dışı öğrenme sürecinin organizasyonu

1. Etkinlik Öncesi Hazırlıklar

Etkinliklerin uygulanması bir hazırlık gerektirir. Dolayısıyla okul dışı ortama gitmeden önce, gerek su, iaşe gibi organizasyon boyutunda gerekse de öğrencilerin tek tek mi, grupla mı çalışacağı gibi akademik ön hazırlıklar yapılmalıdır.

Etkinlik uygulamada dikkat edilmesi gereken bazı hususlar aşağıda sıralanmıştır:

- Etkinlik planının hazırlanması: zaman, akış planının planlanması
- Okul yönetimi ve ailelerden izinlerin alınması
- Gidiş-dönüş ulaşımının planlanması
- Gidilecek ortamdaki iletişim kurulacak kişinin belirlenmesi: izin, uygulamanın yapılmasının organizasyonu, ortamdaki materyallerin tespiti
- Öğrencilerin bilgilendirilmesi: gidilecek ortam, kurallar, güvenlik
- Velilerin bilgilendirilmesi
- Öğrencilerin çalışma programının belirlenmesi: çalışma kâğıtları, fotoğraf çekme vs.
- Öğrencilerin gereksinimlerinin dikkate alınması: su, iaşe, tuvalet, engelli öğrenciler

2. Etkinliğin Uygulanması

Etkinliklere gerekli hazırlıklar yapıldıktan sonra artık sahada uygulama aşamasına geçilebilir. Bu uygulamalarda aşağıdaki bazı önemli noktalara dikkat edilmelidir:

- Etkinlik öncesi öğrenciler organizasyon kuralları hakkında bilgilendirilmelidir.
- Gruplar hâlinde çalışılacaksa bunlar belirlenmelidir.
- Etkinliğin belirli anlarında öğrencilerin çalışma kâğıtlarını doldurmaları için onlara zaman verilmelidir.
- Öğrencilere ortamı gezebilecekleri serbest zaman verilmelidir.

3. Etkinlik Sonrası Değerlendirme

Okul dışı ortamlarda yapılan faaliyetlerin de sınıf içinde olduğu gibi etkinlik sonrasında değerlendirilmesi gerekmektedir. Bu değerlendirmeler illaki not verme amaçlı olmamalıdır. Biçimlendirici değerlendirme anlamında, kazanımların ne ölçüde öğrenildiği yoklanmalıdır. Ayrıca derslerin uygulanma biçimleri de öğrenciler tarafından değerlendirilebilir. Böylece etkinliğin bir sonraki seferde daha etkili uygulaması için dönütler sağlanmış olur.

Aşağıda okul dışı öğrenme faaliyetleri sonrasında kullanılabilecek bazı ölçme-değerlendirme araçları sunulmuştur:

1. Kavram haritaları
2. Zihin haritaları
3. Etkinlik sonrası değerlendirme
3. Metin çözümlemesi
4. Bulmacalar
5. Gazete/poster/broşür hazırlama
6. Fotoğraf sergisi
7. Kompozisyon/mektup yazma

Bu araçlar sınıf seviyesine, konuların içeriğine göre öğretmen tarafından tercih edilebilir. Eğer ziyaret edilen okul dışı ortamda vakit kalmışsa ölçme-değerlendirme aşaması orada da yapılabilir.

Öğretim programında ele alacağımız kazanıma uygun her ortam, okul dışı öğrenme ortamı olarak kullanılabilir (Şen, 2019). Bu açıdan bakıldığında sadece müzeler, bilim merkezleri gibi kurumsal yapılar değil; aynı zamanda okul bahçesi, mahalledeki park, nehir kenarı gibi açık alanlarla hastane, sanat merkezleri de okul dışı öğrenme ortamı olarak kullanılabilir (Şen, 2022).

OKUL DIŞI ÖĞRENME SÜRECİNİ NASIL ORGANİZE ETMELİYİZ?

ETKİNLİK ÖNCESİ HAZIRLIKLAR

uzman_info_akademi

- Zaman, akış planının planlanması

- Okul yönetimi ve ailelerden izinlerin alınması

- Gidiş-dönüş ulaşımının planlanması

- kontak kişi ve uygulamanın yapılmasının organizasyonu, ortamdaki materyallerin tespiti

- Öğrencilerin bilgilendirilmesi: gidilecek ortam, kurallar, güvenlik

- Velilerin bilgilendirilmesi

- Öğrencileri çalışmaları: çalışma kâğıtları, fotoğraf çekme vs.

- Öğrencilerin gereksinimlerinin dikkate alınması: su, iaşe, tuvalet, engelli öğrenciler

ETKİNLİĞİN UYGULANMASI

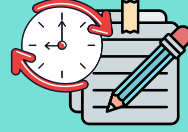
- Etkinlik öncesi öğrenciler organizasyon kuralları hakkında bilgilendirilmelidir.

- Gruplar hâlinde çalışılacaksa bunlar belirlenmelidir.

- Etkinliğin belirli anlarında öğrencilerin çalışma kâğıtlarını doldurmaları için onlara zaman verilmelidir.

- Öğrencilere ortamı gezebilecekleri serbest zaman verilmelidir.

uzman_info_akademi

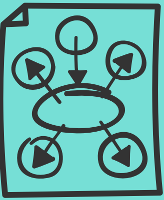

ETKİNLİK SONRASI DEĞERLENDİRME

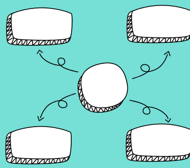

- Etkinlik sonrasında değerlendirilme gerekmektedir.
- Bu değerlendirmeler illaki not verme amaçlı olmamalıdır. Biçimlendirici değerlendirme anlamında, kazanımların ne ölçüde öğrenildiği yoklanmalıdır.
- Derslerin uygulanma biçimleri de öğrenciler tarafından değerlendirilebilir.
- Böylece etkinliğin bir sonraki seferde daha etkili uygulaması için dönütler sağlanmış olur.

O.D.Ö.FAALİYETLERİ SONRASINDA KULLANILABİLECEK BAZI ÖLÇME-DEĞERLENDİRME ARAÇLARI

- Kavram haritaları

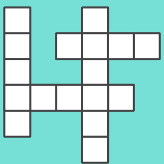
- Zihin haritaları

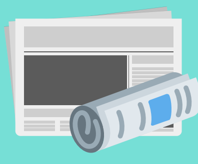
- Etkinlik sonrası değerlendirme

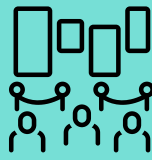
- Metin çözümlemesi

- Bulmacalar

- Gazete/poster/broşür hazırlama

- Fotoğraf sergisi

- Kompozisyon/mektup yazma

uzman_info_akademi

- Bu araçlar sınıf seviyesine, konuların içeriğine göre öğretmen tarafından tercih edilebilir.
- Eğer Okul dışı ortamda vakit kalmışsa ölçme-değerlendirme aşaması orada da yapılabilir.
- Öğretim programında ele alacağımız kazanıma uygun her ortam, okul dışı öğrenme ortamı olarak kullanılabilir (Şen, 2019).
- Bu açıdan bakıldığında sadece müzeler, bilim merkezleri gibi kurumsal yapılar değil; aynı zamanda okul bahçesi, mahalledeki park, nehir kenarı gibi açık alanlarla hastane, sanat merkezleri de okul dışı öğrenme ortamı olarak kullanılabilir (Şen, 2022).

uzman_info_akademi

https://linktr.ee/XTRRZX